

Extreme Challenges

- Norsk tittel: Ekstrem selvskading
- Prosjektleder: Elfrida H. Kvarstein
- PhD-stipendiat: Tuva Langjord
- [Kontakt: e.h.kvarstein@medisin.uio.no](mailto:e.h.kvarstein@medisin.uio.no)

Bakgrunn

- Pasienter med svært alvorlig/gjentatt selvskading og omfattende innleggelse i psykiatriske døgnposter
- **NAPP**: Gjentatte enkelthenvendelser over tid
- Bekymring, uro og usikkerhet
- Ekstreme utfordringer knyttet til:
 - Pasientenes situasjon, diagnostikk og helse
 - Helsetjenester, behandling og samarbeid

Pilotundersøkelse i Trondheim

- Kartlegging av pasienter
- Større differensialdiagnostisk spredning enn forventet

- Personlighetsforstyrrelse
- Psykose
- Lav IQ

Torgersen, T. presentert 2016

Hva dreier det seg om?

Svekket personlighetsfungering

- Personlighetsforstyrrelse
- PTSD
- OCD
- Alvorlig depresjon
- Schizofreni - Psykose
- Autisme
- Mental retardasjon

Negativ affektivitet

Emosjonell dysregulering

Impulsivitet

Introversjon

Følelsmessig avkoblet (detachment)

Fiendtlighet (hostility)

Mulige drivkrefter?

- Sosiale faktorer
 - en kommunikasjon?
- Miljøfaktorer – regresjon – understimulering??
- Individuelle faktorer
- Biologiske faktorer

Uttrykke fortvilelse
Sette grenser
Subkulturer – Eksponering

Langvarig institusjonsopphold
Autisme, psykisk utv.hemning

Følelsesregulering
Ikke dissosiere
Selvstraff
Mestring – sensasjon

Traumatisering og nedsatt stressrespons
Kompulsivitet
Avhengighet

Litteratur på selvskading kan være selektert

- Få studier av pasienter med svært alvorlig omfang
- Svært alvorlige ofte ikke inkludert i behandlingsstudier
 - Definisjon av selvskading kan utelukke suicidal hensikt
 - Vanskelig å avklare intensjon hos pasienter med svært alvorlige handlinger

Retningslinjer anbefaler ikke innleggelses som behandling av selvskade

<https://www.nice.org.uk/guidance/qs34> [Google Scholar],
<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/psykisk-helse-og-rus/selvskade-og-selvskading>,

Likevel 15% av akuttpsykiatriske reinnleggelses innen 1 år (*Mellesdal et al*)

Store utfordringer beskrevet

Manglende kompetanse

Negative stigma

Tilgjengelig, evidensbasert behandling tilrettelagt for emosjonelt ustabil personlighetsforstyrrelse

Hvordan er det egentlig i Norge?

Nasjonal prosjektgruppe

Prosjektleder: Elfrida H Kvarstein

Relevant kompetanse

NAPP: Ingeborg Eikenæs, Øyvind Urnes

NSSF: Fredrik Walby, **RVTS:** Arabella Nuila

BUP: Carl Aksel Sveen, Ruth-Kari Ramleth, Line Stänicke

TIPS: Erlend Mork, Kristin Lie Romm

Erfaringskompetanse: Andrea Holst, Thea Røstbakken, Mona Petterson

Regioner, nøkkelpersoner

Øst: Fredrik Holth, Petter Andreas Ringen, Johan Siqveland

Sør: Tore Buer Christensen, Karoline Lundquist

Vest: Tone Tveit

Midt: Terje Torgersen

Nord: Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley, Tordis Høifødt, Herman Tvete

Nettverket Geir Pedersen

Kommunikasjonsrådgiver Martin Siewart Nielsen

Trinn I Screening av forekomst

Nasjonalt intervjuundersøkelse

- Intervju med avdelingsledere i alle helseregioner
- Større forekomst enn forventet
- Alvorlig risiko, medisinsk sekvele
- Uavhengig av helseregion
- Usikkerhet og uenighet innen helsetjenestene

Holth, F. et al 2018

Nordic Journal of Psychiatry

ISSN: 0803-9488 (Print) 1502-4725 (Online) Journal homepage: <http://www.tandfonline.com/loi/ipsc20>

Extreme challenges: psychiatric inpatients with severe self-harming behavior in Norway: a national screening investigation

Fredrik Holth, Fredrik Walby, Thea Røstbakken, Ingeborg Lunde, Petter Andreas Ringen, Ruth Kari Ramleth, Kristin Lie Romm, Tone Tveit, Terje Torgersen, Øyvind Urnes & Elfrida Hartveit Kvarstein

To cite this article: Fredrik Holth, Fredrik Walby, Thea Røstbakken, Ingeborg Lunde, Petter Andreas Ringen, Ruth Kari Ramleth, Kristin Lie Romm, Tone Tveit, Terje Torgersen, Øyvind Urnes & Elfrida Hartveit Kvarstein (2018): Extreme challenges: psychiatric inpatients with severe self-harming behavior in Norway: a national screening investigation, Nordic Journal of Psychiatry, DOI: [10.1080/08039488.2018.1511751](https://doi.org/10.1080/08039488.2018.1511751)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/08039488.2018.1511751>

Published online: 23 Oct 2018.

- **Hyppig:** Def.: >5 ganger siste år
- **Langvarig:** Def.: >4 uker siste år
- **Hyppig + langvarig:** Def.: >5 ganger og >4 uker siste år

Regioner	Befolkning	Avdelinger							førte intervju		Svar %
		DPS	Psyk	U	U	U	U	SH	Total		
		n							n		
Nord	480 000	6							8	67	
Midt	730 000	5							6	75	
Vest	1 100 000	13							15	68	
Sør	2 900 000	14	7						86	76	
Øst		9	11	20	7	78	9	82	16	80	
Sum	5 200 000	47	36	83	32	68	29	81	61	74	

83 forespurte avdelingsledere ved døgninstitusjoner innen alle 19 HF i Norge
61 intervjuer gjennomført

Problemets omfang:

- Ikke geografiske forskjeller i forekomst
- **427** identifiserte situasjoner forrige år (2016)
 - Gjnsn per avd 2–3 pasienter
- **109** alvorlige medisinske sekvele – **5** døde
- **122** store samarbeidsproblemer innen helsetjenester
 - Diagnose & Behandlings-/tjenestebehov
 - Ressurser og ansvar

«Pasient X har vært innlagt akuttpsykiatrisk avdeling over år. Systemet er utmattet ...

...Pasienten uttrykker suicidale tanker kontinuerlig, og skader seg ved tematisering av utskrivelse.

...Personalet er sterkt fortvilet over situasjonen. Det er tøft som behandlere og miljøpersonal å se på at overgangen til voksenlivet gjøres av en pasient på en lukket akuttpsykiatrisk sengepost...»

The study revealed **current, severe situations** with extensive hospitalization due to persisting, extreme, and high-risk self-harm.

The situations were not limited to geographical regions, In total, **a notable cross-national population** was indicated.

Prolonged hospitalization was particularly associated with the **combination of severe medical sequelae and collaboration problems** within health services.

Interviews indicated **diagnostic complexity**

Need for further research on psychopathology and better health service adaptation.

Trinn II

Kartlegging av pasienter og helsetjenester

Nasjonalt forskningsprosjekt

Nasjonal tverrsnittsstudie

Innlagt på grunn av alvorlig selvskading/høy risiko

19 HF innen 5 regioner

Psykiatriske døgnavdelinger

Døgn DPS

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen

- **Hyppig**: Def.: >5 ganger siste år
- **Langvarig**: Def.: >4 uker siste år
- **Hyppig + langvarig**: Def.: >5 ganger og >4 uker siste år

Nasjonalt forskningsprosjekt

Nasjonal tverrsnittsstudie

Mål: N=300

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen

Kristen Grødal

Nasjonalt forskningsprosjekt

Datainnsamling med inklusjonsperiode i 1 år
Oktober 2019–oktober 2020

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen

Kristen Grødal

Nasjonalt forskningsprosjekt

Poliklinisk sammenligningsgruppe

N=300

Polikliniske pasienter tatt inn til behandling ved DPS i samme tidsperiode

Rekrutteres fra *Nettverk for personlighetsforstyrrelser*

Utgjør pasienter fra 19 ulike behandlingssenheter i spesialisthelsetjenesten i Norge

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Leder av Nettverk for personlighetsforstyrrelser

Geir Pedersen

Nasjonalt forskningsprosjekt

Kartlegging ved kliniker

SCID 5 PF

MINI

Test på kognitive lærevansker

Intervju om behandling og trygdeytelser

Intervju om selvsikring

Testbatteri pasient rapport

Personlighetsfungering

Autismedimensjon

PTSD

Symptombelastning, psykososial fungering, livskvalitet

Selvsikring, rus, aggresjon

Behandlingserfaringer

Kliniker utfylt skjema

Behandling og samarbeidserfaringer

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen, Kristen Grødal

UiO : Universitetet i Oslo

Nasjonalt forskningsprosjekt

OSLO 29.august 2019: Kick-off-seminar

- Deltagende klinikere
- Alvorlig selvskading
- Dynamikk og differensialdiagnostikk

Start og underveis:

- Regionale kontaktseminar
- Klinisk drøftingsmulighet

Prosjektslutt 2022:

- Oppsummerende seminar

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen, Kristen Grødal

Nasjonalt forskningsprosjekt

Godkjenning av etisk komité (REK SØ 2018)

- Godkjenning fra PVO i hvert helseforetak
- Pasientsamtykke

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvete, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen, Kristen Grødal

Nasjonalt forskningsprosjekt

Tidsplan:

- **Invitasjoner til døgnavdelinger** om deltagelse: Januar–juni 2019
- **Kick-off klinikere:** OSLO 29.august 2019 – seminarer
- **Pasienter med:** Oktober 2019 – oktober 2020
- **Arbeide med data** -2022
- **Prosjektslutt** 2022

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen, Kristen Grødal

Scheduled studies	Research questions	Method
<p>Paper 1:</p> <p>Psychopathology, social functioning and health-related life-quality among extensively hospitalized patients with severe self-harm.</p>	<p>What characterizes the psychopathology of extensively hospitalized patients with self-harm?</p> <p>Outpatient comparison g...</p>	<p>Diagnostic interviews on psychiatric disorders. of cognitive functioning, PTSD symptoms life-quality, symptom server evaluations).</p>
<p>Paper 2:</p> <p>Personality functioning among extensively hospitalized patients with severe self-harm.</p>	<p>What characterizes the personality functioning of extensively hospitalized patients with self-harm?</p> <p>Outpatient comparison g...</p>	<p>... aspects of personality and self-</p>
<p>Paper 3:</p> <p>Health, welfare and treatment experiences among extensively hospitalized patients with severe self-harm.</p>	<p>What characterizes service use and experiences for extensively hospitalized patients with self-harm?</p>	<p>... health and welfare services and experiences and and cooperations</p>

Bedre forståelse av psykopatologi og alvorlighetsgrad

Bedre forståelse av personlighetsmessig fungering på tvers av diagnose

Bedre forståelse av samarbeid innen helsetjenester

Nasjonalt forskningsprosjekt

Nasjonal prosjektgruppe

Prosjektleder: Elfrida H Kvarstein

Stipendiat/psykolog: Tuva Langjord

Nettverkets leder/forsker: Geir Pedersen

Kommunikasjonsrådgiver
Martin Siewart Nielsen

Kontaktpersoner:

Prosjektleder

Elfrida Hartveit Kvarstein

Vest: Tone Tveit

Nord: Tordis Høifødt, Herman Tvette, Geir Øyvind Stensland, Henriette Riley

Midt: Terje Torgersen

Øst: Petter Andreas Ringen

Sør: Karoline Lundquist, Tore Buer Christensen

Kristen Grødal

Bredest mulig geografisk representasjon
Fra flest mulig HF

Vi vil gjerne nå ut til klinikker og avdelinger

Dette er en invitasjon til døgnavdelinger

- **Våren 2019**
- Rekruttering av avdelinger som vil være med
- Ta kontakt med oss

Vennlig hilsen

Extreme challenges project group

e.h.kvarstein@medisin.uio.no

Hvor hører prosjektleder hjemme?

Elfrida Hartveit Kvarstein

Seksjonsoverlege

Seksjon for Personlighetspsykiatri og spesialpoliklinikker, OUS

1.Amanuensis Institutt for klinisk medisin, UiO

Leder av forskerguppen Personlighetspsykiatri

<https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/grupper/personlighetspsykiatri/index.html>

e.h.kvarstein@medisin.uio.no

Topic	Abbreviation	Self-report measure full name
Functioning, symptom distress, general health	WSAS	Work & Social Adjustment scale
	EQ-5D	EuroQuoL
	GAD-7, PHQ-9	Patient Health Questionnaire
Traumatic experiences PTSD symptoms	CTQ	Childhood Trauma Questionnaire
	PTSD CL 5	PTSD Checklist for DSM-5
Personality functioning	LPFS-BF	Level of Personality Functioning Scale – Brief Form
	SIPP-118	Severity Indices of Personality problems
	DERS	Difficulties in emotional regulation scale
	TAS-20	Toronto Alexithymia scale
	ECR	Experiences in close relationships
	CIP	Circumplex of Interpersonal Problems
Violent behavior Substance abuse (screening)	MOAS AUDIT/DUDIT	Items from the Modified Overt Aggression Scale Items from the Alcohol/Drug Use Disorder Identification Test